

Kaupunginhallitus

03.11.2022

Aika 03.11.2022 klo 16:00 - 16:21**Paikka** Teams-kokous**Käsitellyt asiat**

§	Otsikko	Sivu
§ 305	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 306	Pöytäkirjan tarkastus	4
§ 307	Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta annetun lain 59 §:n ja eräiden muiden lakien muuttamisesta	5
§ 308	Vireillä olevia ajankohtaisia asioita	11

Kaupunginhallitus

03.11.2022

Osallistujat

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Tiitinen Pekka	16:00 - 16:21	Puheenjohtaja	
	Mustafi Albana	16:00 - 16:21	1. varapuheenjohtaja	
	Kourula Tuire	16:00 - 16:21	2. varapuheenjohtaja	
	Huusko Kalle	16:00 - 16:21	3. varapuheenjohtaja	
	Auvinen Sari	16:00 - 16:21	Jäsen	
	Keskikallio Raimo	16:00 - 16:21	Jäsen	
	Lescelius Marko	16:10 - 16:21	Jäsen	
	Peurasaari Hannu	16:00 - 16:21	Jäsen	
	Tervahauta Aimo	16:00 - 16:21	Jäsen	
	Miettunen Ulla	16:00 - 16:21	Valtuuston 2. vpj.	
	Ikäläinen Jukka	16:00 - 16:21	Valtuuston 3. vpj.	
Muu	Ruotsalainen Matti	16:00 - 16:21	Kaupunginjohtaja	
	Vilén Jukka	16:00 - 16:21	Hallinto- ja kehitysjohtaja	
	Salmela Essi	16:00 - 16:21	Kaupunginlakimies	
Poissa	Koskela Päivi			
	Viitala Reijo			
	Jestilä Teija			

AllekirjoituksetPekka Tiitinen
puheenjohtajaJukka Vilén
sihteeri

Käsitellyt asiat

305 - 308 §

Pöytäkirjan tarkastus Kemissä 4.11.2022Sari Auvinen
pöytäkirjantarkastajaKalle Huusko
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä

Yleisessä tietoverkossa

Todistaa

Jukka Vilén
Hallinto- ja kehitysjohtaja

Kaupunginhallitus

§ 305

03.11.2022

Lailisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 03.11.2022 § 305

Päätösehdotus

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginhallitus

§ 306

03.11.2022

Pöytäkirjan tarkastus

Kaupunginhallitus 03.11.2022 § 306

Päätösehdotus

Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Sari Auvinen ja Kalle Huusko.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Sari Auvinen ja Kalle Huusko.

Kaupunginhallitus

§ 307 03.11.2022

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain 59 §:n ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

**Kaupunginhallitus 03.11.2022 § 307
551/03.00/2022**

Valmistelu

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lakiluonnoksesta lausuntoa. Valmisteilla oleva luonnos on erityisen merkityksellinen Itä-Savon ja Meri-Lapin näkökulmasta koskien alueiden keskussairaaloita.

Sote-uudistuksen tavoitteena on turvata palvelujen tasapuolinen saatavuus eri puolilla maata. Kemin ja Savonlinnan ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyssairaalan turvaaminen tasolla, jossa yleisanestesiassa tapahtuva leikkaustoiminta on mahdollista, takaa tämän tavoitteen toteutumisen myös Itä-Savon ja Kemi-Tornion alueen asukkaille.

Alueelliset erityispiirteet etäisyyksineen ja teollisuustarpeineen sekä molempien alueiden huomattava vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden määrä edellyttävät ympärivuorokautisten yhteispäivystyssairaaloiden säilyttämistä kiireellisessä hoidossa.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta antoi 15.6.2021 lainsäädäntöä koskevan mietintönsä, jossa se esitti, että eduskunta edellyttäisi Savonlinnan ja Kemin päivystävien keskussairaaloiden palveluiden turvaamista lailla. ”Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa Kemin ja Savonlinnan sairaaloiden riittävän palvelutason ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin sen varmistamiseksi.” (Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö, StVM 16/2021 vp, lausumaehdotus 4). Hallituksen esitys koskien hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista hyväksyttiin eduskunnassa 23.6.2021. Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru tiedotti 21.1.2022, että Sosiaali- ja terveysministeriössä on aloitettu edellä olevan lausuman toimeenpano terveydenhuoltolain muuttamiseksi.

Hallituksen esityksen arvioimiseksi ovat Meri-Lapin kunnat tilanneet selvityksen Verona-Consulting Oy:ltä, jonka analyysin tuloksia on esitelty yhteisessä tilaisuudessa alueen luottamushenkilöille. Analyysi taustaineistona liitteenä.

Asiaa on valmisteltu yhteistyössä niin Savonlinnan kaupungin kuin Meri-Lapin kuntajohtajien kanssa.

Jotta varmistetaan eduskunnan tahtotilan toteutuminen asiasta Meri-Lapin kuntajohtajat esittävät lausuntonaan seuraavaa:

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖLLE

Asia: Sosiaali- ja terveysministeriö, lausuntopyyntö, vastausaika 4.11.2022 klo 16:00 mennessä.

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/321/2022

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettun lain 59 §:n ja eräiden muiden lakien muuttamisesta.

Käsitellessään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lainsäädännön hyväksymistä (HE 241/2020 vp) eduskunta hyväksyi lausuman (**EV 111/2021 vp**), jonka mukaan eduskunta edellyttää, että **hallitus turvaa Kemin ja Savonlinnan sairaaloiden riittävän palvelutason ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin sen varmistamiseksi.**

Lausunnolla olevassa esityksessä ehdotetaan säädettäväksi toistaiseksi voimassa olevana mahdollisuutena, että Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueet voisivat ylläpitää useampaa kuin yhtä ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystyksikköä sairaaloidensa yhteydessä. Sosiaali- ja terveysministeriö haluaa poistaa voimaantulolain 59 §:stä vuoden 2032 määräajan pois.

Voimassa olevassa laissa näillä hyvinvointialueilla on tämä mahdollisuus vuoden 2032 loppuun saakka.

Länsi-Pohjan alueen lausunto huomioi perustuslain kirjaukset, erityisesti perustuslain 19 § ja 3. momentin, pääministeri Marinin hallitusohjelman, eduskunnan lausuman EV 111/2021 vp ja 23.6.2021 hyväksytyjen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen lainsäädännön keskeiset periaatteet palvelujen saatavuudesta, saavutettavuudesta, kustannustehokkuudesta ja laadusta, lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulolain (616/2021), lain hyvinvointialueesta (611/2021) ja hyvinvointialue- ja maakuntajakolain (614/2021).

Meri-Lapin kuntien yhteiset tavoitteet ja perustelut Kemissä sijaitsevan Länsi-Pohjan keskussairaalan yhteispäivystystä koskevaan lainsäädäntöön:

Tavoitteet

1. Valtioneuvoston ja eduskunnan päätös pitää olla kaikissa tilanteissa, että nykyisen Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin alueella Kemin sairaala jatkaa Lapin hyvinvointialueella ympärivuorokautisesti päivystävänä yhteispäivystyksikkönä.
2. Valtioneuvoston ja eduskunnan tulee varmistaa, että Lapin hyvinvointialueelle varmistetaan pysyvä mahdollisuus ylläpitää useampaa kuin yhtä ympäri-vuorokautisesti päivystävää yhteispäivystyksikköä Rovaniemen ja Kemin sairaaloiden yhteydessä. Tämä edellyttää myös terveydenhuoltolain 50 § muutosta.

3. Valtioneuvosto ja eduskunta osoittavat ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen järjestämiseen pysyvän lisärahoituksen olosuhdetekijänä hyvinvointialueen rahoituslaissa vuodesta 2024 alkaen. Kemin sairaalan ympärivuorokautisen yhteispäivystykseen osoitettu rahoitus ei vähennä muiden hyvinvointialueiden rahoitusta. Valtio osoittaa Kemin sairaalan ympärivuorokautiseen yhteispäivystyksen järjestämiseen Lapin hyvinvointialueelle riittävän hyvinvointi-indeksiin sidotun rahoituksen.

Sama esitys koskisi Etelä-Savon hyvinvointialueella olevaa Savonlinnan sairaalaa.

Perustelut

1. Kemissä sijaitsevan Länsi-Pohjan keskussairaalan yhteispäivystys ja erikoissairaanhoidon laadukkaat palvelut turvaavat Länsi-Pohjan alueen asukkaiden palvelujen saatavuuden, saavutettavuuden, laadun ja kustannusvaikuttavuuden kehittämisen. Sairaala turvaa Lapin hyvinvointialueen palvelujen yhdenvertaista saatavuutta kaikille Lapin asukkaille. Toteuttaa sote-uudistuksen tavoitteen.
2. Länsi-Pohjan keskussairaalan aseman turvaaminen varmistaa parhaiten perustuslain 19 § 3 momentin tavoitteen toteutumista: ”Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä”.
3. Eduskunta on yksiselitteisesti edellyttänyt päätöksessään EV 111/2021, että hallitus turvaa Kemin ja Savonlinnan sairaaloiden riittävän palvelutason ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin sen varmistamiseksi.
4. Länsi-Pohjan alueella on voimassa olevaan lakiin perustuva pysyvä oikeus ja velvollisuus järjestää ympärivuorokautinen yhteispäivystys, joka perustuu alueen palvelutarpeeseen ja lainsäädännöllä määrättyyn rooliin. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen lainsäädännöllä tulee varmistaa ja vahvistaa Länsi-Pohjan keskussairaalan kyky turvata alueen palvelut ja ylläpitää ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystysyksikköä.
5. Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueet poikkeavat merkittävästi muista hyvinvointialueista siinä, että niillä yhdistyvät kaksi erillistä sairaanhoitopiiriä, joilla kummallakin on ollut vuosikymmenet oma keskussairaalaansa. Väestön palveluiden, erityisesti päivystyspalveluiden, lisäksi alueilla tiedostetaan se tosiasia, että keskussairaالاتasoisen sairaalan merkittävä elinvoimavaikutus ja henkilöstön pitovoima menetetään, mikäli sairaaloiden palveluvalikoimaa joudutaan lainsäädännöllisistä syistä ajamaan alas.
6. Länsi-Pohjan keskussairaala ja siinä ympärivuorokautisesti päivystävä yhteispäivystysyksikkö jatkaa yhteisryityksenä vuoteen 2026. Sen jälkeen toiminta jatkuu sen mukaan, mitä hyvinvointialue jatkosta päättää. Kaikissa tulevaisuuden vaihtoehdoissa rooli ympärivuorokautisesti päivystävänä yhteispäivystys-yksikkönä tulee säilyä.

7. Länsi-Pohjan keskussairaalan ympärivuorokautisesti päivystävän yhteispäivys-tsyksikön toiminnan heikennykset johtavat suoraan sairaalan muun leikkaus-toiminnan loppumiseen. Päivystysasetus on sidoksissa työnjakoasetukseen ja hallituksen esitys vaarantaa Länsi-Pohjan sairaalan aseman, samoin kuin Sa-vonlinnan sairaalan.
8. Voimassa oleva hyvinvointialueen rahoitusmalli ei huomioi riittävällä ja oikealla tavalla Länsi-Pohjan alueen ja Kemin sairaalan tarvitsemää rahoitusta ympäri-vuorokautisesti päivystävän yhteispäivystyksen ylläpitämiseen. Kemin sairaalalle, Länsi-Pohjan alueella, tulee osoittaa erillinen rahoitus ympärivuorokautisesti päivystävän yhteispäivystysyksikön ylläpitämiseen, jonka myötä turvataan parhaiten alueen palvelujen saatavuus, saavutettavuus, laatu ja kustannusvaiduttavuus. Samaa mallia tulisi noudattaa Etelä-Savossa Savonlinnan sairaalan osalta.
9. Alueen elinvoiman ja kilpailukyvyn näkökulmasta Lapin hyvinvointialueen tulee turvata sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut, jotta koko Lapin alueelle saadaan houkutelua uutta työvoimaa ja samalla turvataan myös nykyiset lääkärien ja hoitajien sosiaali- ja terveydenhuollon työpaikat. Kemin sairaalan nykyistä roolia tulee vahvistaa ja rahoitus turvata, jotta alue säilyy houkuttelevana asumisen ja työssäkäynnin keskuksena.
10. Matkailu on alueella merkittävä tulonlähde ja työnantaja. Lisäksi alueella Torniossa on valtakunnan vilkain rajan ylittävä maayhteys. Ympäri-vuorokautisesti päivystävän yhteispäivystysyksikön rooli tulee turvata. Suomen ja Ruotsin yhteistyö vahvistaa merkittävästi molempia. Norrbottenilta on tullut esityksiä heidän tarpeistaan hankkia erikoissairaanhoidon palveluja Kemin sairaalasta. Tämä tulisi huomioida merkittävänä yhteistyömahdollisuutena myös tulevaisuudessa.
11. Länsi-Pohjan alueella erityisesti Kemi-Tornion seutu on Pohjois-Suomen merkittävä teollisuuden ja alkutuotannon keskittymä sekä Lapin toinen maakuntakeskus. Kemi-Tornion alueella on kaikkiaan 20 EU:n Seveso III-direktiivin tai Tukes luokittelemaa mahdollista suuronnettomuusvaaraa aiheuttavaa laitosta. Koko Lapin suuronnettomuusvaaraa aiheuttavista laitoksista n. 80% on Kemi-Tornion alueella. Alueen elinvoiman ja kilpailukyvyn näkökulmasta Lapin hyvinvointialueen tulee turvata sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut, jotta alueelle saadaan houkutelua uusia osaajia ja tarvittavaa työvoimaa.
12. Valtiovalta turvaa saamelaiden oikeudet Länsi-Pohjan alueella lain perustelussa HE241/2020 vp. Kemin sairaalalla on oma osuutensa tämän tärkeän Lapin hyvinvointialueen velvollisuuden hoitamisessa.
13. Kemin sairaalan roolin ja aseman säilyttäminen on tärkeää ja välttämätöntä alueen ammattikorkeakoulun ja toisen asteen koulutuksen näkökulmasta. Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen harjoittelupaikat tulee turvata. Ympäri-vuorokautisesti päivystävän yhteispäivystysyksikön myötä voidaan turvata opiskelijoiden harjoittelupaikkoja.
14. Kemin sairaala pysyy houkuttelevana ja välttämättömänä paikkana erikoistuville lääkäreille. Työvoiman saatavuus ja pito on yksi tärkeimmistä

koko Lapin hyvinvointialueen ratkaistavista ongelmista. Kemin sairaalan aseman pysyvä turvaaminen vahvistaa koko Lapin hyvinvointialueen palvelujen turvaamista. Sosiaali- ja terveysalan työvoiman saatavuutta Länsi-Pohjan alueella ei saa vaarantaa.

15. Hallituksen perustelut lausuntoesityksessä eivät kunnioita eduskunnan tahtoa EV 111/2021. Hallitus esittää, että voimaapanolain 59 §:n mukainen muutos ei edellytä rahoituksen lisäämistä tai erilliskorvausta Lapin hyvinvointialueelle, koska kyseessä on edellä esitetyn mukaisesti mahdollisuus enemmän kuin yhden yksikön ylläpitoon, ei velvoite. On epärealistista, eduskunnan asettamaan tavoitteeseen nähden, että hyvinvointialueiden on sovittava toimintansa sille osoitettuun rahoitukseen ja arvioitava enemmän kuin yhden ympärivuorokautisen yhteispäivystysyksikön tarpeellisuutta. Rahoituksen osalta hyvinvointialueiden mahdollisuutta suoritua tehtävistään turvaavat rahoituslain säännökset, mukaan luettuna siirtymätasausääntely ja viime kädessä lisärahoitusta koskeva 11 §. Länsi-Pohjan sairaalan yhteispäivystyksen rahoitus tulee turvata pysyvällä olosuhdetekijärahoituksella.
16. Terveystoimintolain 50 §:n 6 momentin mukaan päivystyksestä ja sen laajuudesta on sovittava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä tarkoitetussa yhteistyösopimuksessa ottaen huomioon alueen ensihoito-palvelu, päivystyspisteiden väliset etäisyydet sekä väestön palvelutarve. Koska päivystyksestä kokonaisuutena on sovittava yhteistyösopimuksessa, päätös enemmän kuin yhden päivystysyksikön ylläpitämisestä tai päivystysyksikön erikoisalakohtaisesta palveluvalikoimasta ei ole yksin Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueen tehtävissä, vaan asiasta sovitaan yhteistyösopimuksessa yhteistyöalueen hyvinvointialueiden kesken. Tämä aiheuttaisi jatkuvaa epävarmuutta toiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen tulevaisuudessa, joten terveydenhuoltolain 50 §:n muutos on tarpeellinen.

Riskit, mikäli lakiesitys jäisi voimaan

Hallituksen lausuntoesityksen mukainen lainsäädännön muutos vaarantaa heti Kemin sairaalan aseman, mikä veisi pohjan koko uudistuksen lähtökohtana olleelta palvelujen tason säilymiseltä. Riskien toteutuessa Kemin sairaalasta päättyy myös muu vaativampi leikkaustoiminta. Henkilöstön saatavuus ja pito heikkenee. Nykyiset työntekijät eivät pysy Lapin hyvinvointialueella, vaan suuntaavat muualle Suomeen, kuten Pohjois-Pohjanmaalle. Lapin hyvinvointialue ei saa jatkossa riittävästi lääkäreitä, eikä hoitajia. Myös asukkaista monet voivat suuntautua Länsi-Pohjan alueelta Pohjois-Pohjanmaalle.

Länsi-Pohjan kunnilla on mahdollisuus harkita myös maakunnan vaihtoa vuodesta 2025 alkaen. Tämä olisi Lapin hyvinvointialueelle kestävä ratkaisu. Lapin hyvinvointialueen rahoitusasema heikkenisi ja työvoiman siirtymisen vuoksi kuntien verotulot putoaisivat. Sekä Lapin hyvinvointialue, että alueen kunnat kärsisivät seurauksista.

Ostovoimaa häviäisi alueelta ja sen myötä yritykset kärsisivät tilanteesta. Alueen elinvoima ja kilpailukyky vaarantuisi merkittävästi. Länsi-Pohjan alueen houkuttavuus teollisuuden investointikohteena heikkenisi. Nykyisen

– erittäin merkittävän – teollisuuden ja alkutuotannon luottamus alueeseen laskisi. Matkailuelinkeino kärsisi, koska terveystalvelujen taso heikkenisi.

Alueen kriisivalmius heikkenisi mahdollisten teollisuuden ja liikenteen suuronnettomuuksien osalta sekä esimerkiksi pandemioiden hoidon osalta. Lapin hyvinvointialue kärsisi kestäättömällä tavalla edellä kuvatusti ja koko Lapin alueen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut ajautuisivat rahoituksen ja toiminnan osalta kriisiin. Suomen ja Ruotsin rajat ylittävä yhteistyö heikkenisi hallituksen esityksen toteutuessa.

Riskit olisivat paitsi Meri-Lapin kuin koko Lapin hyvinvointialueen näkökulmasta erittäin merkittävät ja siitä syystä tässä lasunnossa esitetyt muutokset tulee toteuttaa niin eduskunnan tahtotilan kuin koko uudistuksen tavoitteiden toteutumiseksi tavoitelulla tavalla.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa oheisen lausunnon Sosiaali- ja terveysministeriölle lainvalmistelussa huomioonotettavaksi ja oikeutti kaupunginjohtajan tekemään tarvittavat tarkennukset. Kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa oheisen lausunnon Sosiaali- ja terveysministeriölle lainvalmistelussa huomioonotettavaksi.

Kaupunginhallitus oikeutti kaupunginjohtajan tekemään tarvittavat tekniset täsmennykset lausuntoon.

Kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan kokouksessa tämän pykälän osalta.

Kaupunginhallitus

§ 308

03.11.2022

Vireillä olevia ajankohtaisia asioita

Kaupunginhallitus 03.11.2022§ 308

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja kertoo vireillä olevista ajankohtaisista asioista.

Päätös

Ei ajankohtaisia asioita.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 305, § 306, § 307, § 308

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.